

Casuïstiek Logopedie

De trainer kan zelf voor het onderdeel Werken met de meldcode onderstaand casusmateriaal gebruiken, samen met het casuïstiekformat (zie bijlage 8). Dit maakt casusbespreking op maat mogelijk voor de diverse doelgroepen.

Casus Sabine

Sabine is bijna 3 jaar als zij voor logopedie wordt aangemeld in verband met stotteren. Tijdens de anamnese vertelt moeder dat Sabine een emotioneel meisje is. Zij is snel van haar stuk, huilt, gilt en trapt en dat alles wordt de laatste maanden steeds erger. Sabine stottert vanaf het moment dat haar broertje geboren werd, een half jaar geleden. Logopedisch onderzoek laat zien dat Sabine uitstekend contact maakt en dat haar taal bovengemiddeld ontwikkeld is. De aandacht in de therapie gaat in eerste instantie uit naar de omgeving.

Naast de gebruikelijk interventies, zoals het aanpassen van het spreektempo van de ouders, wordt aandacht besteed aan de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Natuurlijk was het meisje van slag toen haar broertje werd geboren. Maar waarom is zij nog steeds zo boos? Is het omdat ze stottert of stottert ze steeds erger, omdat ze eigenlijk heel boos is? En op wie is zij precies boos? Zou het beter zijn dit kind te verwijzen? En zo ja, naar wie? Van belang hierbij is dat de hulpvraag van de ouders (niet die van het kind) betrekking heeft op het stotteren en niet op de emotionele problemen. De logopedist zal het dus in ieder geval voorlopig zelf moeten doen. Ze vraagt een coachingsgesprek aan bij een collega stottertherapeut, die uiteindelijk, wanneer gebleken is dat het stotteren onvoldoende afneemt, de behandeling over zal nemen.

Voordat het echter zover is gebeurt het volgende. Tijdens het wekelijkse contact vertelt moeder steeds meer over de achtergrond van de problemen. In eerste instantie lijken het onschuldige en begrijpelijke omstandigheden die bij dit temperamentvolle kind wellicht meer impact hadden dan ze misschien bij een ander kind zouden hebben gehad. Zo krijgt Sabine veel minder aandacht van haar moeder dan ze voor de geboorte van haar broertje kreeg en krijgt zij als oudste eigenlijk altijd de schuld. Verder blijken de ouders er flink verschillende opvoedingsstijlen op na te houden. Hierdoor weet Sabine vaak niet waar zij aan toe is en grijpt ze bovendien iedere kans om, zoals het een gezonde peuter betaamt, haar omgeving uit te buiten. Vader stelt eigenlijk geen grenzen. Hij laat alles toe en is zeer geliefd bij zijn dochter. Moeder probeert wel enige structuur aan te brengen door af en toe 'nee' te zeggen, maar geeft bij gebrek aan steun van haar man vaak al snel weer op. Verder is er een oma bij wie Sabine veel tijd doorbrengt. Oma schreeuwt vaak tegen haar kleindochter en slaat haar af en toe. Moeder vertelt dat Sabine vaak gaat huilen als zij naar haar toe moet. Gelukkig is oma inmiddels verhuisd. Ten slotte blijkt dat Sabine geregeld 18+-spelletjes op de X-box van haar twaalfjarige broer speelt. Natuurlijk vindt moeder dit ook niet zo'n goed idee en ze denkt ook dat de nachtmerries die Sabine soms heeft hiermee te maken hebben. Maar ze vindt het zo zielig dat zij stottert en vaak zo boos is dat ze het niet over haar hart kan verkrijgen om het haar te verbieden.

De logopedist en moeder maken samen een plan. Sabine krijgt vanaf nu, dagelijks gedurende minstens een kwartier, de exclusieve aandacht van haar moeder terwijl het babybroertje slaapt.

In het weekend als vader thuis is, gaan moeder en Sabrine samen iets leuks doen. Moeder gaat met vader om de tafel zitten om meer op één opvoedingslijn te komen. Ze gaan meer grenzen stellen

enerzijds en haar meer positieve aandacht geven anderzijds. Vader houdt op om Sabrine bodemloos te verwennen. Ze mag niet meer X-boxen en krijgt meer leeftijdsadequaat speelgoed aangeboden. Het plan lijkt te werken. Moeder is enthousiast. Sabrine reageert positief op de veranderingen. Ze stottert minder, is veel minder agressief, heeft minder nachtmerries en is minder boos en verdrietig. Daarnaast worden op de praktijk video-opnames gemaakt van ouders en kind. Tijdens het bekijken van de opnames leren de ouders het gedrag van hun dochter herkennen, waarna ze het doelbewust leren beïnvloeden. Door hun kind meer te volgen zijn zij beter in staat haar behoeftes te zien. De ouders worden sensitiever. Al snel ontstaat er een interactie tussen hen, die gekenmerkt wordt door rustige, positieve beurtwisselingen, waarin Sabrine meer ruimte krijgt en minder stottert.

Dan vertelt moeder dat Sabrine nog iets vervelends heeft meegemaakt. Ze heeft in haar eigen huis, terwijl haar neef op haar paste, een tijdje moeten toekijken bij zijn seksuele escapades met zijn vriendin. De neef in kwestie is inmiddels in verband met andere vergrijpen gedetineerd. De logopedist gaat een gesprek aan met beide ouders. Ze raadt hen aan om met dit verhaal advies te vragen aan een deskundige psycholoog en stelt voor om samen met de huisarts uit te zoeken bij wie ze het beste terecht kunnen om te zorgen dat de schade zoveel mogelijk wordt beperkt. Vader reageert niet-begrijpend. Wat moet een kind van twee bij een psycholoog? De logopedist legt een en ander uit en probeert hen te overreden, wat uiteindelijk na twee gesprekken lukt. In het afrondend gesprek wordt het verslag besproken. Hierin is met grote zorgvuldigheid, soms in bedekte termen, beschreven welke schadelijke invloeden mogelijk een rol hebben gespeeld bij de logopedische problematiek.